

**ПРОГРАМ УНАПРЕЂЕЊА РАДА
ОСНОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У НОВОМ ПАЗАРУ**

Кандидат: Лејла Хубић Нурковић

Нови Пазар, 2023. године

У складу са чл. 19 Правилника о критеријумима и мерилима стручности, оспособљености и достојности кандидата у поступку предлагања и избора носилаца јавнотужилачке функције, дана 21.11.2023. године, доносим

ПРОГРАМ УНАПРЕЂЕЊА РАДА ОСНОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У НОВОМ ПАЗАРУ

Циљ програма

Програм се доноси:

- ради побољшања квалитета организације Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару у оквиру постојећих кадровских капацитета и унапређење рада и услова рада Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару у оквиру финансијских средстава предвиђених буџетом Републике Србије, с циљем подизања квалитета и ефикасности обављања јавнотужилачке функције, угледа јавног тужилаштва и других послова од значаја за рад Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару;
- ради разраде мера Акционог плана за спровођење националне стратегије реформе правосуђа за период 2020-2025. године (у даљем тексту: Акциони план) и постизања циљева дефинисаних Стратегијом реформе правосуђа за 2020-2025. годину (у даљем тексту: Стратегија).

1. Увод

Имајући у виду анализу стања у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару, Програм унапређења рада Основног јавног тужилаштва (у даљем тексту: Програм) је конципиран тако што је најпре у уводном делу анализирано стање које се односи на организацију рада и кадровске капацитете, дефинисани су приоритети, а затим су предложене мере и активности, као и временски оквир са процењеним трошковима за решавање ургентних питања.

Решавањем приоритетних проблема, створили би се услови за почетак имплементације осталих циљева дефинисаних овим Програмом, а који у суштини чине разраду мера Акционог плана за спровођење циљева Стратегије.

2. Уопште о Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару

Месна надлежност Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару покрива подручја месних надлежности Основних судова у Новом Пазару и Сјеници, а то је подручје града Новог Пазара, општине Сјенице и општине Тутин. То подручје је површине око 3.000 km², које се простире до административне линије АП Косово и Метохија и граничи се са државом Црном Гором. На том подручју живи око 200.000 становника, мултинационалног састава, већином Бошњаци и Срби. Законом о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава из 2013. године, у оквиру Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару формирано је и Одељење тужилаштва са седиштем у Сјеници.

У Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару поред вршиоца функције главног јавног тужиоца, тужилачку функцију обављају још 6 (шест) јавних тужилаца, од којих 1 (један) јавни тужилац јавнотужилачку функцију обавља у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару - Одељењу у Сјеници.

Поред наведених носилаца јавнотужилачке функције, у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару је запошљено и тужилачко особље: и то тако што је систематизовано укупно 11 радних места и 17 извршилаца. Тренутно је због повећаног обима посла запошљено 23 извршиоца, односно 6 више од предвиђеног броја (21 државни службеник и 2 намештеника). Наведена систематизација је представљена у Табели бр. 1.

Табела 1.

Радно место	Звање	Укупно запошљено	Систематизовано - Попуњено	Несистематизовано - Попуњено
Секретар	Самостални саветник	1	1	0
Тужилачки помоћник	Самостални саветник	2	2	0
Тужилачки помоћник	Саветник	1	1	0
Адм. тех. секретар	Референт	1	1	0
Управитељ писарнице	Сарадник	1	1	0
Уписничар	Референт	5	3	2
Записничар	Референт	7	3	4
Реф. за фин. пословање	Референт	1	1	0
Техн. за ИТ подршку	Референт	1	1	0
Дактилограф	Намештеник	1	1	0
Експедитор поште	Референт	1	1	0
Возач	Намештеник	1	1	0
УКУПНО		23	17	6

Приликом израде Програма и дефинисања мера и активности за спровођење Програма, уместо појма „носилац јавнотужилачке функције“ и „тужилачки помоћник“, коришћен је заједнички појам „обрађивач предмета“. Наиме, Закоником о кривичном поступку је дато право тужилачким помоћницима са дугогодишњим радним искуством да предузимају све радње јавног тужиоца у гоњењу за кривична дела за које је прописана казна затвора до 8 година, тако да у Основном јавном тужилаштву јавнотужилачки помоћници готово равномерно предузимају све радње са осталим носиоцима јавнотужилачке функције.

Основно јавно тужилаштво у Новом Пазару је смештено у згради Вишег суда у Новом Пазару, ул. Житни трг, бр. 16, и то у укупно 10 просторија, укупне површине око

140 m², док је Одељење тужилаштва у Сјеници смештено у згради Основног суда у Сјеници, у укупно 2 просторије, површине око 30 m².

Поред геостратешког положаја и мултинационалног састава становништва на овом подручју, на рад правосудних органа су у анализираном периоду посебно имали утицаја тешке економске, али и друге социјалне прилике које су чиниле значајну компоненту у извршеним кривичним делима.

Ради комплетније слике о раду Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару, у табеларном приказу је дат приказ предмета по врстама материје по којима су поступали обрађивачи предмета (укупно њих 11) у извештајном периоду од 2018-2022. године. Приказ броја свих примљених предмета, примљених предмета из кривичне материје, одбачаја и кривичних пријава против непознатог извршиоца који су у раду у Тужилаштву су представљени у Табели бр. 2.

Табела 2.

Извештајна година	Укупан број свих примљених предмета	КТ, КТР предмети	Одбачаји	КТН предмети
2018. година	5811	3814	693	456
2019. година	5156	3462	676	561
2020. година	5992	3258	437	410
2021. година	5172	3833	395	342
2022. година	5386	3793	509	244

3. Анализа стања у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару

У циљу квалитетнијег и ефикаснијег спровођења Програма урађена је анализа стања Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару за временски период од 5 година (2018-2022.), након чега су идентификована ургентна питања и предложене мере које је неопходно предузети мере како би се проблеми отклонили.

Решавањем тих проблема створили би се услови за имплементацију мера и активности које су дефинисане Акционим планом, а које су у надлежности Основног јавног тужилаштва или су у надлежности других институција, а где Основно јавно тужилаштво својим радом може дати свој допринос.

За анализу стања коришћени су подаци из извештаја о раду Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару.

Обзиром да је анализа стања рађена посебно у односу на различите сегменте у раду тужилаштва, то је и програм конципиран на тај начин што је утврђена анализа стања сваког сегмента посебно, затим су дати начини решавања уочених проблема по приоритетима, мере и активности на побољшању организације и унапређења рада тужилаштва уопште, временски рокови за завршетак тих мера и активности, и на крају реална процена трошкова за спровођење мера и активности предвиђених Програмом.

Следствено томе, све мере и активности на спровођењу овог Програма могу се остварити у краткорочном временском периоду (до 1 године), средњорочном временском периоду (од 1 до 3 године) и дугорочном временском периоду (од 3 до 6 година), с тим што би се одређене мере и активности због своје природе остваривале континуирано.

У програму су најпре дефинисани приоритети и рад на њиховом решавању, а затим су дате смернице у спровођењу мера на унапређењу услова рада у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару, стручном усавршавању и обуци носилаца јавнотужилачке функције, јавнотужилачких помоћника и приправника волонтера, и остале активности са циљем подизања квалитета и ефикасности обављања јавнотужилачке функције, угледа јавног тужилаштва и других послова од значаја за рад Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару.

4. Утврђивање приоритета и реализација мера и активности у њиховом решавању

Анализом стања Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару за временски период од 5 година (2018-2022.) идентификовани су озбиљни организациони проблеми који чак доводе у питање обављање јавнотужилачке функције, а посебно доводе у питање могућност испуњења обавеза из Акционог плана за спровођење Стратегије.

Сматрам да је неопходно одмах кренути у решавање организационих проблема који у том смислу представљају приоритет, те су стога у даљем делу Програма побројани идентификовани организациони проблеми по приоритетима решавања:

1. Слаба евиденција доделе предмета по обрађивачима;
2. Велики број нерешених пријава против НН лица из претходног периода;

3. Лоша евиденција заказаних рочишта;
4. Лоши међуљудски и колегијални односи унутар тужилаштва и несарадња са непосредно вишим тужилаштвом;
5. Слаба казнена политика тужилаштва;
6. Недовољна сарадња са другим државним органима.

4.1. Слаба евиденција доделе предмета по обрађивачима

У писарници Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару постоји евиденција предмета по обрађивачима, али увид у ту евиденцију нема главни јавни тужилац, нити обрађивачи предмета воде своју евиденцију. Непостојање ове евиденције је до сада проузроковало бројне проблеме у поступањима, а често и већа кашњења у појединим предметима која су чак доводила до наступања релативне застарелости. Додуше, релативна застарелост је углавном наступала док су се предмети налазили у суду, али приметно је одсуство ургенција које би обрађивач требао да упути поступајућем судији. По сада устаљеном начину рада, ни један обрађивач, као ни главни јавни тужилац, не знају које предмете су задужили, не знају број задужених предмета и самим тим и не знају по којим предметима се редовно поступа, а који предмети стоје „у фиоци“, тј. у фази мировања. У пракси је уочено да непостојање овог типа евиденције доводи до недостатка података о кретању предмета у оквиру самог тужилаштва, што доводи до проблема да се не може тачно утврдити да ли се предмет налази у писарници, кабинету поступајућег јавног тужиоца или другог обрађивача предмета.

Овај проблем би могао бити решен увођењем обавезе обрађивачима предмета да воде евиденцију својих предмета, наглашавајући при том у којој се фази који предмет налази и увођењем обавезе редовног информисања главног јавног тужиоца, који би водио своју евиденцију предмета по обрађивачима предмета. Оваква евиденција би била неопходна да би се могло контролисати поступање у око 5.000 предмета годишње, колики је прилив у Основном јавном тужилаштва у Новом Пазару. Такође, обзиром да у тужилаштва још увек не постоји електронски уписник налик оном у судовима, као могући начин решавања овог проблема стоји и могућност да се направи неки основни компјутерски програм, до пуштања у рад САПО програма, у којем би сваки обрађивач предмета имао свој директоријум и у који би се уписивала сва поступања по предметима који су у раду, и у који би могао да има увид само обрађивач предмета и главни јавни

тужилац. На овај начин би сваки обрађивач предмета имао лакши приступ својим предметима, имао би бољи преглед предмета у којима поступа, што би му посебно значило за бољу организацију у раду, а посебну корист ове евиденције би имао главни јавни тужилац, који би у сваком тренутку из своје канцеларије имао приступ свим директоријумима и могао на ваљан начин да прати рад свих обрађивача предмета.

Реализацијом ове мере би се умногоме олакшало спровођење контроле рада Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару, лакше би се спроводило редовно и ванредно вредновање рада заменика јавних тужилаца, и у сваком тренутку би постојао надзор над радом свих обрађивача предмета.

Рок за реализацију ове мере је 6 месеци, обзиром на велики број предмета, и ова мера би се спроводила континуирано. Ова мера не захтева никакве финансијске трошкове.

4.2. Велики број нерешених пријава против НН лица из претходног периода

Из извештаја о раду Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару произилази да у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару на крају извештајне 2022. године има преко 3.000 нерешених кривичних пријава против непознатих учинилаца. Обзиром да се ради о предметима који су стари више година, те је у многима од њих већ наступила застарелост кривичног гоњења, наложила бих да се ти предмети издвоје из групе осталих, тзв. „живих“ нерешених кривичних пријава и да се у тим предметима донесу решења о одбачајима кривичних пријава због настапања апсолутне застарелости. С друге стране, у „живим“ предметима би се упутиле ургенције полицији и другим надлежним органима, у циљу активнијег поступања и достављања извештаја о резултатима откривања учиниоца. На тај начин би се смањио број нерешених кривичних пријава поднетих против НН лица, а органи гоњења, тј. полиција и тужилаштво, би могли да се усмере само на гоњење учинилаца кривичних дела код којих није наступила апсолутна или релативна застарелост.

Спровођење ове мере почело би одмах и трајало у континуитету, док наведене пријаве не буду решене. Ова мера не захтева никакве финансијске трошкове.

4.3. *Лоша евиденција заказаних рочишта*

У Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару, услед неадекватне евиденције о терминима, приметна је појава честог „преклапања“ суђења са другим предистражним и истражним радњама које су унапред заказане. Као последица тога, присутне су све чешће међусобне замене у поступањима обрађивача. То доводи до тога да на суђења одлази обрађивач који није упознат са предметом, а раније заказане предистражне или истражне радње преузима и спроводи обрађивач, који такође до тог тренутка није био упознат са тим предметом. Честе су и ситуације да се због преклапања термина суђења и саслушања или испитивања, окривљени и остали учесници у кривичном поступку враћају, а заказују им се нови термини, што опет доводи до неоправданог одуговлачења поступка и увећања трошкова поступка.

Решење овог проблема је давање обавезног упутства за вођење тужилачких роковника и пописивање заказаних рочишта. Такође, могуће је предвидети стварање тзв. „обрађивачких парова“ (јавни тужилац - јавнотужилачки помоћник), чиме би се омогућило да, у случају спречености јавног тужиоца да поступа, истог може заменити јавнотужилачки помоћник који је већ упознат са предметима тог јавног тужиоца.

Рок за спровођење ове мере износи 3 месеца. Ова мера не захтева никакве финансијске трошкове.

4.4. *Лоши међуљудски и колегијални односи унутар тужилаштва и несарадња са непосредно вишим тужилашством*

У Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару у претходном периоду, односно у периоду 2018-2022. године, приметно је да су нарушени међуљудски односи, чак до те мере да поједини ноциоци јавнотужилачке функције не говоре међусобно, а тако нарушени односи утичу на ефикасност рада и углед органа. Ситуације које нису ретке су да дежурни тужилац након дежурства, управо због нарушених односа, не упознаје јавног тужиоца којем се додељује предмет у рад о околностима догађаја.

Овај проблем би могао да се реши активним учешћем главног јавног тужиоца у рад свих поступајућих јавних тужилаца Основног јавног тужилаштва, ради директнијег увида у пропусте у раду. Издавањем обавезних упутстава и евентуалним подношењем

дисциплинских пријава од стране главног јавног тужиоца, овакви проблеме би се превенирали, а постојећи ефикасно превазилазили.

Такође, Основно јавно тужилаштво у Новом Пазару има неефикасну комуникацији са Вишим јавним тужилашвом у Новом Пазару, као непосредно вишим тужилашвом. Тренутна је пракса да главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Новом Пазару једном месечно присуствује колегијуму у Основном јавном тужилаштвоу у Новом Пазару, чиме пружа подршку и показује спремност за сарадњу. Међутим и поред тога, када се појави неко сложено или спорно правно питање, главни јавни тужилац не сазива колегијум о доношењу заједничког правног става, нити, сходно члану 51 Правилника о управи у Јавним тужилаштвима, тражи од Вишег јавног тужилаштва разјашњење спорног питања, као ни упутство о поступању у предмету, већ оставља обрађивачу предмета да сам донесе одлуку или у неформалном разговору са главним јавним тужиоцем Вишег јавног тужилаштва тражи савет и мишљење. Оваква пракса решавања спорних правних питања, и то посебно у предметима сложеније природе, је постала устаљена, иако је главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва тражио од главног јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва, да се сходно Правилнику писмено обрати и приликом тражења упутства изнесе свој став или став колегијума. Имајући у виду наведено значајно је напоменути да у разматраном периоду Основно јавно тужилаштво у Новом Пазару ниједном није поступило у смислу наведене одредбе Правилника, иако је иста прописана управо ради побољшања квалитета рада нижег тужилаштва и уједначавања јавнотужилачке праксе.

Претходно наведени недостатак комуникације између обрађивача предмета и главног јавног тужиоца, као и између главних јавних тужилаца Основног и Вишег јавног тужилаштва озбиљно ремете квалитет и ефикасност у поступању тужилаштва.

Решење овог проблема било би у одржавању редовних колегијума, на којим би се расправљало о спорним правним питањима, а у случају потребе заузимање става о истом, након чега би се тражило од Вишег јавног тужилаштва разјашњење правних и других питања, као и давање мишљења, односно упутстава о поступању у тим предметима, сходно члану 51 Правилника о управи у јавним тужилаштвима.

Спровођење ове мере почело би одмах и трајало у континуитету, док наведене пријаве не буду решене. Ова мера не захтева никакве финансијске трошкове.

4.5. Слаба казнена политика тужилаштва

У анализираном периоду рада Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару приметно је да највећи број оптужних предлога поднетих Основном суду у Новом Пазару не садржи предлог санкције која се окривљеном треба изрећи, иако је то законска обавеза. Такође, такви предмети се врло често заврше на начин што се окривљени и јавни тужилац сагласе око казне за извршено кривично дело на главном претресу и исти се одрекну права на жалбу, што доводи до тога да Основни суд доноси пресуде које не захтевају образложење одлуке. У таквим ситуацијама изостаје сачињавање службене белешке од стране поступајућег јавног тужиоца. Наведена околност указује да је казнена политика Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару блага у мери да је у највећем броју случајева прихватљива за окривљене, те да се као таквом не постиже сврха кажњавања прописана одредбом члана 42 Кривичног законика. Свакако да се поступајући јавни тужилац може сагласити са казном и на главном претресу и одрећи права на жалбу, али је неопходно у таквим предметима да сачини детаљну службену белешку у којој ће образложити зашто сматра да је предложена казна целисходна.

Даље, јавни тужиоци у Основном јавном тужилаштву, када је судска одлука ослобађајућа, пишу жалбу на исту, међутим, то су најчешће жалбе формалног типа, без конкретног истересовања за исход по истој, које садржински не задовољавају ниво који би правни лек тог типа морао да има.

Сматрам да је неопходно да жалбе Основног јавног тужилаштва буду далеко бољег квалитета, са позивањем на одређене одговарајуће одлуке јавнотужилачке и судске праксе, посебно имајући у виду да је Врховно јавно тужилаштво јавним тужиоцима, поред екстерне јавне тужилачке праксе која је доступна свима, ставило на располагање и интерну јавнотужилачку праксу, која представља базу основних одлука (оптужних предлога, оптужница, жалби, пресуда...) и закона који су примењени у тим одлукама.

Потребно је да у наредном периоду главни јавни тужилац узме активнију улогу у раду јавних тужилаца, те да се кроз одржавање редовних колегијума и међусобно консултовање, постигне једнакост поступања јавних тужилаца у истим или сличним предметима и заузме став око висина казни које би се предлагале у истим или сличним предметима, уз поштравање казнене политике.

Спровођење ове мере почело би одмах и трајало у континуитету, док наведене пријаве не буду решене. Ова мера не захтева никакве финансијске трошкове.

4.6. *Недовољна сарадња са другим државним органима*

Јавни тужилац, као руководилац предистражног поступка и истраге, мора бити у тесној сарадњи са полицијом и другим државним органима са посебним овлашћењима, који имају одређену аутономију у поступању. Управо због тога је неопходно да Основно јавно тужилаштво успостави што бољу сарадњу са Полицијском управом у Новом Пазару и то од првог обавештења тужиоца да је кривично дело извршено, преко прикупљања доказа, па све до подизања оптужног акта. Квалитетнија сарадња се може успоставити и одржавати кроз редовне састанке и консултације у којим би учествовали јавни тужиоци и службена лица Полицијске управе у Новом Пазару, као и активним учешћем јавног тужиоца у заједничком раду са полицијским службеницима током целог кривичног поступка, односно у фази раног откривања кривичних дела и учинилаца истих, вршењем увиђаја лица места, обављањем саслушања окривљених и узимањем изјава од грађана у просторијама Полицијске управе.

Такође, потребно је успоставити и квалитетнију сарадњу са Центром за социјални рад, Пореском управом у Новом Пазару, Пореском полицијом и Управом за игре на срећу, обзиром на повећан број предмета у Основном јавном тужилаштву, који се односе на кривична дела Насиље у породици, Пореска утаја и Неовлашћено организовање игара на срећу. Циљ овакве сарадње је, не само рано откривање кривичних дела, већ и превенција истих, па је неопходно одржавати састанке са представницима наведених институција, на којима би се предлагале и усвајале мере за сузбијање наведених кривичних дела, а касније и спроводиле у дело.

Важно је напоменути да је Основно јавно тужилаштво редован члан Савета за безбедност града Новог Пазара (у даљем тескту: Савет). Редовним састанцима Савета, поред представника Основног јавног тужилаштва, присуствују и представници судова у Новом Пазару, Вишег јавног тужилаштва у Новом Пазару, Полицијске управе и чланови скупштинских одбора града Новог Пазара. На састанцима Савета се анализира безбедносна ситуација у граду и доноси план мера које се односе на побољшање исте, а кроз координирану сарадњу наведених органа се улаже додатни напор да се уоче главни проблеми по безбедност у граду ради њиховог решавања.

Основно јавно тужилаштво би у наредном периоду требало да настави да одржава овакву сарадњу, са акцентом на организовање наведених састанака ради постизања квалитетнијих резултата на пољу надлежности овог тужилаштва.

5. Унапређење услова рада у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару

У претходном делу Програма је већ напоменуто да Основно јавно тужилаштво у Новом Пазару не поседује своје просторије и да је смештено у згради Вишег суда у Новом Пазару, као и да је Одељење овог тужилаштва у Сјеници смештено у згради Основног суда у Сјеници. Укупан број просторија које ово тужилаштво дужи за своје потребе у Новом Пазару је 10, укупне површине око 140 m² и у којем је у сваком тренутку смештено и упошљено укупно 30 лица (7 носилаца јавнотужилачке функције и 23 запослених). Просторије су прилично скромно опремљене, чак се може рећи да Основно јавно тужилаштво послује у лошим условима рада. Имајући у виду финансијско стање државе и ограничена средства у буџету Републике Србије, а поштујући део програма који је посвећен унапређењу услова рада у тужилаштву у оквиру буџетских средстава успешном реализацијом могу се умногоме побољшати услови рада.

Најнеопходнија мера за унапређење услова рада Основног јавног тужилаштва јесте куповина техничке опреме за рад. Увидом у тренутну техничку опремљеност и број тужилачког особља, утврђено је да је потребно још 8 рачунара и 8 штампача за квалитетан рад органа, нарочито имајући у виду да се очекује избор 2 јавна тужиоца за која у овом тренутку Основно јавно тужилаштво не располаже ни просторијама, ни техничком опремом.

Са реализацијом ове мере би се кренуло по добијању средстава и сагласности. Буџетом Републике Србије за 2023. године су предвиђена основна средства која, напомињем, нису искоришћена за куповину техничке опреме, иако је иста неопходна за ефикасан рад.

Рок за спровођење ове мере је 1 (једна) година. Ова мера не захтева додатне финансијске трошкове.

6. Стручно усавршавање и обука носилаца јавнотужилачке функције, тужилачких помоћника и приправника-волонтера

Стручно усавршавање и обука носилаца јавнотужилачке функције с једне стране представља обавезу прописану Правилником о управи у јавним тужилаштвима, а с друге

стране представља и једно од мерила за оцену остваривости критеријума професионалне посвећености и сарадњу у послу. Без обзира на такву дефинисаност и што представља константну интенцију државе, стручно усавршавање и обука код многих носилаца јавнотужилачке функције не заузима значајно место. Наиме, приметно је да у Основном јавном тужилаштву у Новом Пазару само мали број носилаца јавнотужилачке функције раде на свом стручном усавршавању. Приликом пријава на саветовања и обуке које се по правилу организују од стране Министарства правде, Правосудне академије или других еминентних државних института и организација, пријава се врши по принципу добровољности, па тако саветовањима и обукама по правилу присуствују два или три иста носиоца јавнотужилачке функције.

Овај проблем би могао бити решен обавезивањем свих носилаца јавнотужилачке функције, јавнотужилачких помоћника и приправника-волонтера да присуствују одређеним саветовањима и обукама, а подаци о стручном усавршавању би се сходно члану 80 Правилника за сваког од њих водили у посебној евиденцији тужилаштва.

Спровођење ове мере почело би одмах и трајало у континуитету. Ова мера не захтева никакве финансијске трошкове.

Из извештаја о раду Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару евидентан је пораст одређених кривичних дела. Ту пре свега мислимо на сва кривична дела против брака и породице, а посебно на кривично дело Насиље у породици, а видан је и пораст кривичног дела Пореске утаје. Један од начина за откривање и ефикасно процесуирање учинилаца ових кривичних дела би могло бити стручно усавршавање и додатна едукација носилаца јавнотужилачке функције и јавнотужилачких помоћника. Наиме, Основно јавно тужилаштво би уз сагласност Вишег јавног тужилаштва, и уз стручну помоћ Министарства правде, Правосудне академије Врховног јавног тужилаштва могло бити иницијатор одржавања семинара или обука носилаца јавнотужилачке функције и јавнотужилачких помоћника. Сматрам да би стручно усавршавање и обука из ових области утицало на ефикасност рада и смањење криминалитета из наведених области.

Рок за реализацију ове мере је годину дана. Трошкове би сносио организатор едукација.

На крају, у склопу стручног усавршавања носилаца јавнотужилачке функције, јавнотужилачких помоћника и приправника-волонтера, Основно јавно тужилаштво би могло да допринесе, а у сарадњи са Вишим јавним тужилаштвом у Новом Пазару, Вишим судом у Новом Пазару, Основним судом у Новом Пазару, Основним судом у Сјеници, као и са Правним факултетом у Новом Пазару, изради билтена судске, односно

јавнотужилачке праксе. Сматрам да је поред редовних послова које обављају носиоци тужилачких функција и јавнотужилачки помоћници важно и њихово учествовање у издвајању сентенци, писању и објављивању научних и стручних радова, чиме би допринели, посебно код млађих колега, да се изгради пракса континуираног стручног и научног усавршавања.

Обзиром да ова мера не спада у изричиту активност Основног јавног тужилаштва, то би свакако реализација исте била у зависности од осталих правосудних институција, тако да је немогуће одредити рок за њену реализацију, нити је у овом тренутку могуће проценити реализацију трошкова.

7. Комуникациона стратегија и комуникациони протокол Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару

Комуникациона стратегија је стратешки документ којим се дефинишу краткорочни, средњорочни и дугорочни комуникацијски циљеви Високог савета тужилаштва и Врховног јавног тужилаштва, циљне групе, комуникациони канали, основне поруке и анализа учинка примене. Представља једну од мера која је предвиђена Акционим планом за спровођење Стратегије реформе правосуђа и која је од стране Државног већа тужилаца усвојена 26.1.2015. године. Основно јавно тужилаштво је у складу са чланом 12 Комуникационе стратегије донело Комуникациони протокол који је разрада мера и активности ове Стратегије. Поред доношења овог Протокола и оснивања Одељења за односе са јавношћу, Основно јавно тужилаштво није више предузело ни једну меру нити активност у имплементацији ове Стратегије.

Обзиром да Комуникациона стратегија тужилаштва представља једну од кључних мера за спровођење Стратегије, то је стога истој неопходно приступити са много више озбиљности и одговорности. Наиме, Основно јавно тужилаштво би квалитетнијом имплементацијом Комуникационог протокола свакако дало свој пуни допринос транспарентности јавног тужилаштва, као једином издвојеном начелу које се прожима кроз сва остала начела Стратегије. Приликом даљег рада на овој имплементацији, као узор би свакако могло да се узме Више јавно тужилаштво у Новом Пазару које је на овом пољу показало одличне резултате. Наиме, уз обавезну консултацију са Одељењем за јавност Врховног јавног тужилаштва, то би могло да се уради на следећи начин: имајући у виду да Основно јавно тужилаштво поседује своју интернет страницу,

потребно је да се иста редовно ажурира са подацима и информацијама везаним за актуелни рад Основног јавног тужилаштва, објављивањем саопштења за јавност и других вести важних за рад Основног јавног тужилаштва, а за које постоји интересовање шире јавности; следећи корак у имплементацији ове Стратегије био би неформалан састанак са представницима свих релевантних медијских организација који би се одржао у просторијама Основног јавног тужилаштва и на којем би се новинарима представило формирање Одељења за односе са јавношћу, дале одређене смернице у даљој сарадњи, и званично отпочела сарадња Основног јавног тужилаштва са медијима. Такође, као меру је могуће предвидети и израду брошуре „Водич за медије“ у којој би се поред основних информација о Основном јавном тужилаштву нашли и основни кривични појмови из кривичног права који би служили за правилније и прецизније информисање јавности, као и „Водич за грађане“ у којој би били садржани основни подаци о Основном јавном тужилаштву, упутства и смернице о подношењу кривичних пријава, дисциплинских пријава, и слично. На крају, сматрам да би као пожељно, а опет у циљу презентације Основног јавног тужилаштва и уз сагласност Вишег јавног тужилаштва и Апелационог јавног тужилаштва, у сарадњи са Правним факултетом у Новом Пазару, требало одредити један дан у години, тзв. „Дан отворених врата за студенте права“ у којем би најбољи студенти права били у могућности да један дан у години обиђу просторије Основног јавног тужилаштва и информишу се о раду. На овај начин би се код студената права, и то оних најбољих, створила јаснија слика о Основном јавном тужилаштву, што би исте мотивисало да у будућности конкуришу за рад у овом тужилаштву.

Рок за реализацију ове мере је годину дана, а додатних финансијских трошкова нема.

8. Закључак

Програм организације и унапређења рада Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару представља разраду мера Акционог плана за спровођење Стратегије реформе правосуђа за период 2020-2025. године и постизања циљева дефинисаних Стратегијом. Наведене мере, које су конципиране, најпре по принципу приоритетних решавања проблема, а затим у циљу свеукупног унапређења рада и услова рада Основног јавног тужилаштва у Новом Пазару су резултат дугогодишње анализе стања тог тужилаштва и

за њихову реализацију нису неопходна значајна додатна средства. Управо из тог разлога, све ове мере и активности сматрам реално остваривим у наведених роковима.

На крају сматрам да је неопходно нагласити да је приликом израде овог Програма све време вођено рачуна о надлежности Основног јавног тужилаштва и активностима које ово тужилаштво може да предузме у имплементацији Акционог плана и Стратегије, те да су све те активности засноване на начелима независности, непристрасности и квалитету правде, стручности, одговорности и ефикасности као кључних начела Републике Србије.

КАНДИДАТ

Лејла Хубић Нурковић

